

Bruksela, 20 lutego 2018 r.
(OR. en)

5659/18

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0002 (NLE)

VISA 9
COEST 19
JAIEX 10

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy:	DECYZJA RADY w sprawie stanowiska, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii w ramach Wspólnego Komitetu ustanowionego na mocy Umowy między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz, w odniesieniu do przyjęcia wspólnych wytycznych w sprawie wykonania tej Umowy
----------	--

DECYZJA RADY (UE) 2018/...

z dnia ...

**w sprawie stanowiska, jakie ma zostać zajęte
w imieniu Unii w ramach Wspólnego Komitetu
ustanowionego na mocy Umowy między
Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu
o ułatwieniach w wydawaniu wiz,
w odniesieniu do przyjęcia wspólnych wytycznych
w sprawie wykonania tej Umowy**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 77 ust. 2
lit. a) w związku z art. 218 ust. 9,

uwzględniając decyzję Rady 2014/242/UE z dnia 14 kwietnia 2014 r. dotyczącą zawarcia Umowy
między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz¹,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

¹ Dz.U. L 128 z 30.4.2014, s. 47.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W art. 12 Umowy między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz¹ (zwanej dalej „Umową”) ustanowiono Wspólny Komitet (zwany dalej „Wspólnym Komitetem”). Artykuł ten stanowi, że jednym z zadań Wspólnego Komitetu jest monitorowanie wykonania Umowy.
- (2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009² ustanowiło procedury i warunki wydawania wiz na tranzyt przez terytorium państw członkowskich lub planowany pobyt na terytorium państw członkowskich nieprzekraczający 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu.
- (3) Wspólne wytyczne są niezbędne, by zapewnić w pełni spójne wykonanie Umowy przez misje dyplomatyczne i urzędy konsularne państw członkowskich oraz wyjaśnić stosunek pomiędzy postanowieniami Umowy a prawodawstwem umawiających się stron, które stosuje się w dalszym ciągu do kwestii wizowych nieobjętych zakresem stosowania Umowy.
- (4) Należy określić stanowisko, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii w ramach Wspólnego Komitetu, dotyczące przyjęcia wspólnych wytycznych w sprawie wykonania Umowy.

¹ Dz.U. L 128 z 30.4.2014, s. 49.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz.U. L 243 z 15.9.2009, s. 1).

- (5) Niniejsza decyzja stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, którego nie stosuje się do Zjednoczonego Królestwa zgodnie z decyzją Rady 2000/365/WE¹. Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w związku z tym w przyjęciu niniejszej decyzji, nie jest nią związane ani jej nie stosuje.
- (6) Niniejsza decyzja stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, które nie mają zastosowania do Irlandii, zgodnie z decyzją Rady 2002/192/WE². Irlandia nie uczestniczy w związku z tym w przyjęciu niniejszej decyzji, nie jest nią związana ani jej nie stosuje.
- (7) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji, nie jest nią związana ani jej nie stosuje.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

¹ Decyzja Rady 2000/365/WE z dnia 29 maja 2000 r. dotycząca wniosku Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o zastosowaniu wobec niego niektórych przepisów dorobku Schengen (Dz.U. L 131 z 1.6.2000, s. 43).

² Decyzja Rady 2002/192/WE z dnia 28 lutego 2002 r. dotycząca wniosku Irlandii o zastosowanie wobec niej niektórych przepisów dorobku Schengen (Dz.U. L 64 z 7.3.2002, s. 20).

Artykuł 1

Stanowisko, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Wspólnego Komitetu ustanowionego na mocy art. 12 Umowy między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz, dotyczące przyjęcia wspólnych wytycznych w sprawie wykonania tej Umowy, opiera się na projekcie decyzji Wspólnego Komitetu dołączonym do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Sporządzono w ...

W imieniu Rady

Przewodniczący

PROJEKT

**DECYZJA nr ../2018 WSPÓLNEGO KOMITETU
USTANOWIONEGO NA MOCY UMOWY
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ
A REPUBLIKĄ AZERBEJDŻANU
O UŁATWIENIACH W WYDAWANIU WIZ**

z dnia...

**w odniesieniu do przyjęcia wspólnych wytycznych
w sprawie wykonania tej Umowy**

WSPÓLNY KOMITET,

uwzględniając Umowę między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz¹ (zwaną dalej „Umową”), w szczególności jej art. 12,

¹ Dz.U. UE L 128 z 30.4.2014, s. 49.

a także mając na uwadze, że Umowa weszła w życie w dniu 1 września 2014 r.,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Wspólne wytyczne w sprawie wykonania Umowy między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz zostały określone w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Sporządzono w ...

W imieniu Unii Europejskiej

W imieniu Republiki Azerbejdżanu

ZAŁĄCZNIK

WSPÓLNE WYTYCZNE W SPRAWIE WYKONANIA UMOWY MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ A REPUBLIKĄ AZERBEJDŻANU O UŁATWIENIACH W WYDAWANIU WIZ

Celem Umowy między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz (zwanej dalej „Umową”), która weszła w życie w dniu 1 września 2014 r., jest ułatwienie, na zasadzie wzajemności, procedur wydawania wiz obywatelom Unii Europejskiej i Azerbejdżanu na pobyt nie dłuższy niż 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu.

Umowa ustanawia – na zasadzie wzajemności – wiążące prawa i obowiązki w celu uproszczenia procedur wydawania wiz obywatelom Unii i Republiki Azerbejdżanu.

Niniejsze wytyczne, przyjęte przez Wspólny Komitet ustanowiony na mocy art. 12 Umowy (zwany dalej „Wspólnym Komitetem”), mają na celu zapewnienie właściwego i zharmonizowanego wdrożenia Umowy przez misje dyplomatyczne i urzędy konsularne państw członkowskich Unii (zwanych dalej „państwami członkowskimi”) oraz Republiki Azerbejdżanu. Niniejsze wytyczne nie stanowią części Umowy i w związku z tym nie są prawnie wiążące. Jest jednak zalecane, aby personel dyplomatyczny i konsularny stosował je konsekwentnie przy wykonywaniu Umowy.

Niniejsze wytyczne mają być aktualizowane w świetle doświadczeń związanych z wykonywaniem Umowy w ramach zakresu odpowiedzialności Wspólnego Komitetu.

W celu zapewnienia ciągłości i zharmonizowanego wykonania Umowy oraz zachowania zgodności z regulaminem wewnętrznym Wspólnego Komitetu ds. Ułatwień w Wydawaniu Wiz strony postanowiły utrzymywać nieformalne kontakty poza terminami oficjalnych posiedzeń Wspólnego Komitetu, aby rozwiązywać pilne kwestie. Szczegółowe sprawozdania na temat tych kwestii i kontaktów nieformalnych będą przedkładane na kolejnym posiedzeniu Wspólnego Komitetu.

I. KWESTIE OGÓLNE

1.1. Cel i zakres stosowania

Art. 1 Umowy stanowi: „Celem niniejszej umowy jest wprowadzenie, na zasadzie wzajemności, ułatwień w wydawaniu wiz obywatelom Unii i Republiki Azerbejdżanu planującym pobyt nie dłuższy niż 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu.”.

Umowa ma zastosowanie do wszystkich obywateli Unii i Republiki Azerbejdżanu ubiegających się o wizę krótkoterminową, niezależnie od państwa ich zamieszkania.

Umowa nie ma zastosowania do bezpaństwowców, którzy posiadają dokument pobytowy wydany przez którekolwiek z państw członkowskich lub Republikę Azerbejdżanu. Do tej kategorii osób stosuje się przepisy unijnego dorobku prawnego dotyczącego wiz oraz przepisy krajowe Republiki Azerbejdżanu.

1.2. Zakres stosowania Umowy

Art. 2 Umowy stanowi:

- „1. Ułatwienia wizowe, o których mowa w niniejszej umowie, mają zastosowanie do obywateli Unii i Republiki Azerbejdżanu jedynie w takim zakresie, w jakim nie są oni zwolnieni z obowiązku wizowego na mocy przepisów ustawowych i wykonawczych Republiki Azerbejdżanu, Unii lub państw członkowskich, postanowień niniejszej umowy lub innych umów międzynarodowych.
2. W odniesieniu do zagadnień nieobjętych postanowieniami niniejszej umowy, takich jak: odmowa wydania wizy, uznawanie dokumentów podróży, dowód posiadania wystarczających środków utrzymania, odmowa wjazdu oraz procedury wydalania osób, stosuje się prawo krajowe Republiki Azerbejdżanu, prawo państw członkowskich bądź prawo unijne.”.

Umowa, bez uszczerbku dla jej art. 10, (który przewiduje zwolnienie z obowiązku wizowego obywateli Unii Europejskiej i Republiki Azerbejdżanu posiadających ważne paszporty dyplomatyczne) nie wpływa na obowiązujące przepisy dotyczące obowiązku wizowego lub zwolnienia z obowiązku wizowego. Na przykład w art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001¹ zezwolono państwom członkowskim na zwolnienie z obowiązku wizowego, między innymi, cywilnych załóg samolotów i statków.

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz.U. UE L 81 z 21.3.2001).

W tym kontekście należy dodać, że zgodnie z art. 21 konwencji wykonawczej do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 roku między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach¹, wszystkie państwa członkowskie strefy Schengen muszą uznawać ważność wiz długoterminowych oraz dokumentów pobytowych wydanych przez pozostałe państwa tej strefy w odniesieniu do pobytów krótkoterminowych na swoich terytoriach. Wszystkie państwa członkowskie strefy Schengen akceptują dokumenty pobytowe, wizy kategorii „D” i wizy krótkoterminowe państw stowarzyszonych w ramach Schengen w zakresie wjazdu i pobytu krótkoterminowego i vice versa.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 (zwane dalej „kodeksem wizowym”)² stosuje się do wszystkich kwestii nieobjętych Umową, takich jak określenie państwa członkowskiego strefy Schengen odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku wizowego, uzasadnienie odmowy wydania wizy, prawo odwołania się od decyzji odmownej oraz ogólna zasada osobistej rozmowy z osobą ubiegającą się o wizę i udzielenia wszystkich stosownych informacji dotyczących wniosku wizowego. Ponadto przepisy Schengen³ (tj. odmowa wjazdu na terytorium państw członkowskich, dowód posiadania wystarczających środków utrzymania itp.) oraz w stosownych wypadkach, prawo krajowe mają nadal zastosowanie również do kwestii nieobjętych Umową, takich jak uznawanie dokumentów podróży, dowód posiadania wystarczających środków utrzymania, odmowa wjazdu na terytorium państw członkowskich czy procedury wydalenia osób.

¹ Dz.U. UE L 239 z 22.9.2000, s. 19.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz.U. UE L 243 z 15.9.2009, s. 1).

³ Mianowicie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.U. UE L 77 z 23.3.2016 r., s.1)

Nawet jeśli warunki przewidziane w Umowie zostały spełnione, np. osoba ubiegająca się o wizę dostarczyła dokumenty uzasadniające cel podróży, w przypadku kategorii określonych w art. 4, nadal można odmówić wydania wizy, jeżeli warunki określone w art. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 (zwanego dalej „kodeksem granicznym Schengen”) nie zostały spełnione, tzn. osoba ta nie posiada ważnego dokumentu podróży, dokonano wpisu w Systemie Informacyjnym Schengen (SIS), osoba jest uważana za zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego itp.

Nadal obowiązują inne elastyczne środki dotyczące wydawania wiz przewidziane w kodeksie wizowym. Na przykład wizy wielokrotnego wjazdu z długim okresem ważności – do pięciu lat – mogą być wydawane osobom innym niż osoby wymienione w art. 5 Umowy, jeżeli warunki przewidziane w art. 24 kodeksu wizowego zostały spełnione. Podobnie nadal zastosowanie mają art. 16 ust. 5 i 6 kodeksu wizowego umożliwiające zwolnienie z opłaty wizowej lub jej obniżenie.

W przypadku Republiki Azerbejdżanu do wszystkich kwestii nieobjętych Umową, takich jak uzasadnienie odmowy wydania wizy, prawo odwołania się od decyzji odmownej oraz ogólna zasada osobistej rozmowy z osobą ubiegającą się o wizę i udzielenia informacji dotyczących wniosku wizowego, uznawanie dokumentów podróży, dowód posiadania wystarczających środków utrzymania, odmowa wjazdu na terytorium Republiki Azerbejdżanu czy procedury wydalenia, zastosowanie ma kodeks migracyjny¹ oraz inne odpowiednie normatywne akty prawne Republiki Azerbejdżanu.

Inne elastyczne środki w zakresie wydawania wiz przewidziane w przepisach krajowych Republiki Azerbejdżanu mogą być nadal stosowane, jeżeli przewidują bardziej korzystny system dla osób wnioskujących o wizę. Na przykład w dalszym ciągu obowiązywać będą przepisy art. 17 (2) ustawy Republiki Azerbejdżanu o opłatach skarbowych znoszące opłaty wizowe oraz art. 38 kodeksu migracyjnego Republiki Azerbejdżanu zezwalające na wydawanie wiz elektronicznych.

Nawet jeśli warunki przewidziane w Umowie zostały spełnione, np. wnioskodawca dostarczył dokumenty uzasadniające cel podróży w przypadku kategorii przewidzianych w art. 4, można nadal odmówić wydania wizy, jeżeli warunki ustanowione w art. 36 kodeksu migracyjnego Republiki Azerbejdżanu (z wyjątkiem jego pkt 36.1.7) nie zostały spełnione lub jeśli zachodzą okoliczności wymienione w art. 16 tego kodeksu.

¹ Kodeks migracyjny Republiki Azerbejdżanu został przyjęty ustawą Republiki Azerbejdżanu Nr 713-IVQ, w dniu 2 lipca 2013 r. i wszedł w życie w dniu 1 sierpnia 2013 r.

1.3. Rodzaje wiz objętych zakresem stosowania Umowy.

Zgodnie z art. 3 lit. d) Umowy „wiza” oznacza „zezwoleńie wydane przez państwo członkowskie lub Republikę Azerbejdżanu na tranzyt przez terytorium państw członkowskich lub Republiki Azerbejdżanu lub planowany pobyt na terytorium państw członkowskich lub Republiki Azerbejdżanu nie dłuższy niż 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu”.

Ułatwienia przewidziane w Umowie mają zastosowanie zarówno do wiz jednolitych, ważnych na całym terytorium państw członkowskich, jak i do wiz o ograniczonej ważności terytorialnej.

Ułatwienia przewidziane w Umowie stosuje się do wiz określonych w rozdziale 5 kodeksu migracyjnego Republiki Azerbejdżanu.

1.4. Obliczanie długości pobytu, do jakiego uprawnia wiza

Pojecie pobytu krótkoterminowego zdefiniowane jest w kodekcie granicznym Schengen jako pobyt: „nieprzekraczający 90 dni w każdym okresie 180-dniowym, co oznacza wzięcie pod uwagę okresu 180-dniowego poprzedzającego każdy z dni pobytu”.

Zgodnie z Umową definicja ta ma również zastosowanie do wiz krótkoterminowych wydanych przez Republikę Azerbejdżanu.

Data wjazdu będzie liczona jako pierwszy dzień pobytu na terytorium państw członkowskich, a data wyjazdu będzie liczona jako ostatni dzień pobytu na terytorium państw członkowskich. Pojęcie „każdy” oznacza stosowanie „ruchomego” 180-dniowego okresu odniesienia, zakładającego sprawdzenie dla każdego dnia pobytu okresu 180 dni wstecz w celu ustalenia, czy wymóg 90/180 dni został spełniony. Oznacza to, że nieobecność na terytorium państw członkowskich przez nieprzerwany okres 90 dni umożliwia kolejny pobyt przez okres do 90 dni.

Kalkulator pobytu krótkoterminowego, który można wykorzystać do obliczenia okresu dozwolonego pobytu według nowych przepisów, można znaleźć w internecie pod następującym adresem: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm.

Przykład obliczenia dni pobytu według obecnej definicji:

Posiadacz rocznej wizy wielokrotnego wjazdu (18 kwietnia 2014 r. – 18 kwietnia 2015 r.) wjeżdża na terytorium państw członkowskich po raz pierwszy w dniu 19 kwietnia 2014 r. i pozostaje przez 3 dni. Kolejny raz wjeżdża na to terytorium w dniu 18 czerwca 2014 r. i pozostaje przez 86 dni. Jak przedstawia się sytuacja w poszczególnych dniach? Kiedy osobie tej będzie wolno ponownie wjechać na terytorium państw członkowskich?

Na dzień 11 września 2014 r.: w ciągu ostatnich 180 dni (16 marca 2014 r. – 11 września 2014 r.) dana osoba przebywała przez okres 3 dni (19 – 21 kwietnia 2014 r.) plus 86 dni (18 czerwca 2014 r. – 11 września 2014 r.) = 89 dni = nie przekroczono dozwolonego okresu pobytu. Dana osoba może pozostać jeszcze 1 dzień dłużej.

Stan na dzień 16 października 2014 r.: dana osoba może wjechać na okres trzech dodatkowych dni. W dniu 16 października 2014 r. pobyt w dniu 19 kwietnia 2014 r. przestaje mieć znaczenie (wykracza poza okres 180 dni); w dniu 17 października 2014 r. pobyt w dniu 20 kwietnia 2014 r. przestaje mieć znaczenie (wykracza poza okres 180 dni); itd.

Stan na dzień 15 grudnia 2014 r.: dana osoba może wjechać na dodatkowych 86 dni. W dniu 15 grudnia 2014 r. pobyt z dnia 18 czerwca 2014 r. przestaje mieć znaczenie (wykracza poza okres 180 dni); w dniu 16 grudnia 2014 r. pobyt w dniu 19 czerwca 2014 r. przestaje mieć znaczenie, itd.

- 1.5. Sytuacja w odniesieniu do państw członkowskich, które jeszcze nie stosują w pełni dorobku Schengen, państw członkowskich, które nie uczestniczą we wspólnej polityce wizowej Unii i krajów stowarzyszonych

Państwa członkowskie, które przystąpiły do Unii w 2004 r. (Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Republika Czeska, Słowacja, Słowenia i Węgry), w 2007 r. (Bułgaria i Rumunia) i w 2013 r. (Chorwacja) są związane Umową od dnia jej wejścia w życie.

Bułgaria, Chorwacja, Cypr i Rumunia nie wprowadziły jeszcze w pełni przepisów dorobku Schengen. Będą one nadal wydawać wizy krajowe, których ważność ograniczona jest do ich terytorium krajowego. Od daty wprowadzenia w pełni przez te państwa przepisów dorobku Schengen, będą one stosować w pełni Umowę.

Prawo krajowe wciąż stosuje się do wszystkich kwestii nieobjętych Umową do czasu pełnego wprowadzenia w życie dorobku Schengen przez te państwa członkowskie. Od tej daty przepisy Schengen lub prawo krajowe mają zastosowanie do kwestii, które nie zostały objęte postanowieniami Umowy.

Bułgaria, Chorwacja, Cypr i Rumunia są upoważnione do uznawania dokumentów pobytowych, wiz kategorii „D” i wiz krótkoterminowych wydanych przez wszystkie państwa członkowskie strefy Schengen i państwa stowarzyszone w przypadku pobytu krótkoterminowego na ich terytorium¹.

Zgodnie z art. 21 konwencji wykonawczej do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach wszystkie strony konwencji muszą uznawać ważność wiz długoterminowych oraz dokumentów pobytowych wydanych przez organy innych stron w odniesieniu do pobytów krótkoterminowych na swoich terytoriach. Państwa członkowskie strefy Schengen akceptują dokumenty pobytowe, wizy kategorii „D” i wizy krótkoterminowe krajów stowarzyszonych w zakresie wjazdu i pobytu krótkoterminowego i vice versa.

Umowa nie stosuje się do Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa, ale zawiera wspólne deklaracje, zgodnie z którymi pożądanymi byłoby zawarcie przez te państwa umów dwustronnych o ułatwieniach wizowych z Republiką Azerbejdżanu.

Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Szwajcaria, mimo że są państwami stowarzyszonymi w ramach Schengen, nie są związane Umową. Umowa zawiera jednak wspólną deklarację, zgodnie z którą pożądanymi byłoby jak najszybsze zawarcie umów dwustronnych o wiz krótkoterminowych z Republiką Azerbejdżanu.

¹ Decyzja nr 565/2014/UE z dnia 15 maja 2014 r., wprowadzająca uproszczony system kontroli osób na granicach zewnętrznych oparty na jednostronnym uznawaniu przez Bułgarię, Chorwację, Cypr i Rumunię niektórych dokumentów za równorzędne z ich wizami krajowymi na przejazd tranzytem przez ich terytorium lub planowany pobyt na ich terytorium nieprzekraczający 90 dni w każdym okresie 180-dniowym oraz uchylająca decyzje nr 895/2006/WE i 582/2008/WE (Dz.U. UE L157 z 27.5.2014, s. 23). Z powodu braku stosunków dyplomatycznych Cypr wyłącza obecnie posiadaczy paszportów wydanych przez Azerbejdżan (z wyjątkiem posiadaczy paszportów dyplomatycznych) z zakresu przepisów decyzji nr 565/2014/UE.

Umowa między rządem Republiki Azerbejdżanu a rządem Królestwa Norwegii o ułatwieniach w wydawaniu wiz została podpisana w dniu 3 grudnia 2013 r. i weszła w życie w dniu 1 czerwca 2015 r. Umowa między rządem Republiki Azerbejdżanu a Szwajcarską Radą Związkową o ułatwieniach w wydawaniu wiz została podpisana w dniu 10 października 2016 r. i weszła w życie w dniu 1 kwietnia 2017 r. Ponadto w dniu 15 lutego 2017 r. w życie weszła umowa między rządem Republiki Azerbejdżanu a rządem Księstwa Liechtensteinu w sprawie wzajemnego stosowania zasad, wspomniana w „Umowie między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz”.

1.6. Umowa/umowy dwustronne

Art. 13 Umowy stanowi:

„Od momentu wejścia w życie niniejsza Umowa staje się nadrzędna wobec postanowień dwustronnych lub wielostronnych umów lub porozumień zawartych między poszczególnymi państwami członkowskimi a Republiką Azerbejdżanu w zakresie, w jakim postanowienia tych umów lub porozumień dotyczą zagadnień objętych niniejszą Umową”.

Od daty wejścia w życie Umowy postanowienia umów dwustronnych obowiązujących między państwami członkowskimi a Republiką Azerbejdżanu w ramach kwestii objętych zakresem Umowy przestały obowiązywać. Zgodnie z prawem unijnym państwa członkowskie są zobowiązane do podjęcia niezbędnych środków w celu wyeliminowania niezgodności między umowami dwustronnymi a Umową.

Jeżeli państwo członkowskie zawarło dwustronną umowę lub porozumienie z Republiką Azerbejdżanu w sprawie zagadnień nieobjętych Umową, na przykład zwolnienia z obowiązku wizowego posiadaczy paszportów służbowych, zwolnienie takie będzie w dalszym ciągu obowiązywać po wejściu w życie Umowy.

Następujące państwa członkowskie zawarły umowy dwustronne z Republiką Azerbejdżanu dotyczące zwolnienia z obowiązku wizowego posiadaczy paszportów służbowych: Austria, Bułgaria, Chorwacja, Węgry, Włochy, Portugalia, Rumunia, Słowenia, Łotwa i Słowacja¹.

Zwolnienie z obowiązku wizowego posiadaczy paszportów służbowych przyznane przez państwo członkowskie ma zastosowanie wyłącznie do terytorium tego państwa członkowskiego i nie dotyczy podróży na terytorium innych państw członkowskich należących do strefy Schengen.

II. POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE

2.1. Postanowienia, które mają zastosowanie do wszystkich osób ubiegających się o wizę

Przypomina się, że wymienione poniżej ułatwienia w odniesieniu do opłaty wizowej, czasu trwania procedur rozpatrywania wniosków wizowych, wyjazdu w przypadku zgubienia lub kradzieży dokumentów oraz przedłużenia okresu ważności wizy w wyjątkowych okolicznościach mają zastosowanie do wszystkich obywateli Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich związanych Umową ubiegających się lub posiadających wizę, w tym turystów.

¹ Zwolnienie z obowiązku wizowego zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001.

2.1.1. Opłata za rozpatrzenie wniosku wizowego

Art. 6 ust. 1 Umowy stanowi:

„1. Opłata za rozpatrzenie wniosku wizowego wynosi 35 EUR”.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 Umowy opłata za rozpatrzenie wniosku wizowego wynosi 35 EUR. Opłata ta będzie obowiązywać wszystkich ubiegających się o wizę będących obywatelami Republiki Azerbejdżanu lub Unii (w tym turystów) i obejmie wizy krótkoterminowe, niezależnie od liczby wjazdów.

Art. 6 ust. 2 Umowy stanowi:

„2. Bez uszczerbku dla ust. 3 w odniesieniu do niżej wymienionych kategorii obywateli odstępuje się od pobierania opłaty za rozpatrzenie wniosku wizowego:

- a) bliskich krewnych – współmałżonków, dzieci (w tym przysposobionych), rodziców (w tym opiekunów), dziadków i wnuków – obywateli Unii Europejskiej legalnie zamieszkujących na terytorium Republiki Azerbejdżanu, obywateli Republiki Azerbejdżanu legalnie zamieszkujących na terytorium państw członkowskich, obywateli Unii Europejskiej zamieszkujących na terytorium państwa członkowskiego, którego są obywatelami, oraz obywateli Republiki Azerbejdżanu zamieszkujących na terytorium Republiki Azerbejdżanu;

- b) członków oficjalnych delegacji, w tym stałych członków oficjalnych delegacji, którzy na oficjalne zaproszenie skierowane do państw członkowskich, Unii Europejskiej lub Republiki Azerbejdżanu uczestniczą w oficjalnych spotkaniach, konsultacjach, negocjacjach lub programach wymiany, a także w wydarzeniach organizowanych na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub jednego z państw członkowskich przez organizacje międzyrządowe;
- c) uczniów, studentów, studentów podyplomowych oraz towarzyszących im nauczycieli, którzy odbywają podróż w celu podjęcia nauki lub odbycia szkoleń, w tym w ramach programów wymiany oraz innych działań szkolnych;
- d) osób niepełnosprawnych i — w razie konieczności — ich opiekunów;”.

W celu skorzystania ze zwolnienia z opłaty wizowej należy dostarczyć dokumenty potwierdzające, że obie osoby ubiegające się o wizę należą do tej kategorii. W przypadku gdy niepełnosprawność osoby ubiegającej się o wizę jest ewidentna (np. osoby niewidome, z brakującymi kończynami), wystarczająca będzie ocena wizualna w urzędach konsularnych.

W uzasadnionych przypadkach wniosek może zostać złożony przez przedstawiciela lub opiekuna osoby niepełnosprawnej.

- „e) uczestników międzynarodowych imprez sportowych i osób im towarzyszących w celach zawodowych; (Uwaga: kibiców nie uznaje się za osoby towarzyszące.)

- f) osób biorących udział w działaniach naukowych, kulturalnych i artystycznych, w tym w programach uniwersyteckich i innych programach wymiany;
- g) osób, które przedstawiły dowody potwierdzające konieczność wyjazdu z przyczyn humanitarnych, w tym w celu podjęcia pilnego leczenia, oraz osób im towarzyszących, lub w celu wzięcia udziału w pogrzebie bliskiego krewnego albo odwiedzenia ciężko chorego bliskiego krewnego;
- h) przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego, którzy odbywają podróż w celu odbycia szkoleń, wzięcia udziału w seminariach i konferencjach, w tym w ramach programów wymiany;”.

W celu skorzystania ze zwolnienia z opłaty wizowej w tej kategorii osoby ubiegające się o wizę muszą przedstawić dowody potwierdzające, że są członkami organizacji społeczeństwa obywatelskiego lub organizacji niekomercyjnych zarejestrowanych w państwie członkowskim lub w Republice Azerbejdżanu- w związku z art. 4 Umowy.

- i) emerytów i rencistów;”.

W celu skorzystania ze zwolnienia z opłaty wizowej w tej kategorii, osoby ubiegające się o wizę muszą przedstawić dokumenty potwierdzające status emeryta lub rencisty. Zwolnienie nie jest uzasadnione w przypadku, gdy celem podróży jest działalność zarobkowa.

- „j) dzieci poniżej 12 roku życia;

- k) dziennikarzy i członków ekipy technicznej towarzyszących im w celach zawodowych.”.

W celu skorzystania ze zwolnienia z opłaty wizowej w tej kategorii osoby ubiegające się o wizę muszą przedstawić dowody potwierdzające, że są członkami organizacji zawodowych zrzeszających dziennikarzy lub innych pracowników mediów - w związku z art. 4 Umowy.

W odniesieniu do państw członkowskich z opłaty są zwolnione wyżej wymienione kategorie osób. Ponadto z opłaty zwolnione są również, zgodnie z art. 16 ust. 4 kodeksu wizowego, następujące kategorie osób:

- naukowcy z państw trzecich podróżujący na terytorium Unii Europejskiej w celu prowadzenia badań naukowych, określani w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/761/WE¹;
- przedstawiciele organizacji niekomercyjnych w wieku do lat 25 uczestniczący w seminariach, konferencjach, imprezach sportowych, kulturalnych i edukacyjnych organizowanych przez organizacje niekomercyjne.

Art. 16 ust. 6 kodeksu wizowego stanowi:

„6. W indywidualnych przypadkach można odstąpić od poboru opłaty wizowej lub obniżyć jej wysokość, jeżeli służy to interesom kulturalnym lub sportowym, jak również interesom w dziedzinie polityki zagranicznej, polityki na rzecz rozwoju i w innych dziedzinach ważnych z punktu widzenia interesu publicznego lub z przyczyn humanitarnych”.

¹ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 września 2005 r. w celu ułatwienia wydawania przez Państwa Członkowskie jednolitych wiz krótkoterminowych dla naukowców z państw trzecich podróżujących w ramach Wspólnoty w celu prowadzenia badań naukowych (Dz.U. UE L 289 z 3.11.2005, s. 23).

Art.16 ust. 7 kodeksu wizowego stanowi, że opłata wizowa ma być pobierana w euro, walucie krajowej danego państwa trzeciego lub w walucie zwykle używanej w państwie trzecim, w którym złożono wniosek, i opłata ta nie podlega zwrotowi z wyjątkiem przypadków, gdy wniosek zostanie uznany za niedopuszczalny lub gdy konsulat nie jest właściwy.

Aby uniknąć rozbieżności, które mogłyby prowadzić do wybierania konsulatów oferujących korzystniejsze warunki udzielania wiz, misje dyplomatyczne i urzędy konsularne państw członkowskich w Republice Azerbejdżanu powinny zapewnić podobne opłaty wizowe dla wszystkich obywateli Republiki Azerbejdżanu ubiegających się o wizę w przypadku opłat pobieranych w walutach obcych.

Podobnie, w odniesieniu do Republiki Azerbejdżanu, z opłaty zwalnia się również, zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy Republiki Azerbejdżanu o opłatach skarbowych, następujące kategorie obcokrajowców:

- członków delegacji i urzędników państwowych;
- przedstawicieli międzynarodowych organizacji humanitarnych w Republice Azerbejdżanu;
- osoby, które studiują lub są zaangażowane w działalność pedagogiczną w ramach programów państwowych;
- osoby podróżujące w celach obronnych.

Osoby ubiegające się o wizę, pochodzące z Unii i Republiki Azerbejdżanu, otrzymają potwierdzenie uiszczenia opłaty wizowej.

Art. 6 ust. 3 Umowy stanowi:

„3. Jeśli państwo członkowskie lub Republika Azerbejdżanu współpracuje z zewnętrznym usługodawcą w zakresie wystawiania wiz, zewnętrzny usługodawca może pobierać opłatę za usługę. Ta opłata za usługę jest proporcjonalna do kosztów ponoszonych przez usługodawcę zewnętrznego z tytułu wykonywania swoich zadań i nie przekracza 30 EUR. Państwa członkowskie i Republika Azerbejdżanu utrzymują możliwość składania wniosków przez wszystkie osoby ubiegające się o wizę bezpośrednio w swoich konsulatach.

Usługodawca zewnętrzny wykonuje swoje działania na rzecz Unii zgodnie z kodeksem wizowym i w pełnym poszanowaniu przepisów prawa Republiki Azerbejdżanu.

Usługodawca zewnętrzny wykonuje swoje działania na rzecz Republiki Azerbejdżanu zgodnie przepisami prawa Azerbejdżanu i przepisami prawa państw członkowskich UE.”.

W odniesieniu do ustaleń z zewnętrznymi dostawcami usług szczegółowe informacje dotyczące ich zadań zawiera art. 43 kodeksu wizowego.

2.1.2. Czas trwania procedur rozpatrywania wniosków wizowych

Art. 7 Umowy stanowi:

- „1. Misje dyplomatyczne oraz urzędy konsularne państw członkowskich i Republiki Azerbejdżanu podejmują decyzję w sprawie wniosku o wydanie wizy w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia wpłynięcia wniosku i dokumentów wymaganych do wydania wizy.
2. W indywidualnych przypadkach, szczególnie w razie konieczności przeprowadzenia dokładniejszej analizy wniosku, okres na podjęcie decyzji w sprawie wniosku wizowego można przedłużyć do 30 dni kalendarzowych.
3. W nagłych przypadkach termin na podjęcie decyzji w sprawie wniosku wizowego można skrócić do dwóch dni roboczych lub mniej.”.

Decyzję w sprawie wniosku wizowego podejmuje się zasadniczo w ciągu 10 dni kalendarzowych od daty złożenia dopuszczalnego wniosku wizowego.

W indywidualnych przypadkach termin ten można przedłużyć do 30 dni kalendarzowych, zwłaszcza gdy konieczna jest dalsza kontrola wniosku lub, w przypadku reprezentacji, gdy zasięga się opinii reprezentowanego państwa członkowskiego.

Bieg wszystkich wspomnianych terminów rozpoczyna się dopiero wtedy, gdy dokumentacja dołączona do wniosku jest kompletna, tj. od daty otrzymania wniosku wizowego i dokumentów uzupełniających.

Co do zasady w przypadku misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych dysponujących systemem umawiania spotkań czas oczekiwania na uzyskanie terminu spotkania nie jest zaliczany do okresu rozpatrywania wniosku. W tej kwestii, jak również w odniesieniu do innych praktycznych ustaleń składania wniosku wizowego, stosuje się ogólne zasady określone w art. 9 kodeksu wizowego oraz w kodeksie migracyjnym Republiki Azerbejdżanu.

Art. 7 ust. 3 Umowy stanowi: „Jeśli od osób ubiegających się o wizę wymaga się umówienia się na spotkanie w celu złożenia wniosku, spotkanie takie odbywa się z reguły w ciągu dwóch tygodni od dnia, w którym zażądano spotkania.”.

„W uzasadnionych przypadkach nagłych (gdy wniosku o wizę nie można było złożyć wcześniej z przyczyn niemożliwych do przewidzenia przez osobę ubiegającą się o wizę) konsulaty mogą zezwolić osobom ubiegającym się o wizę na złożenie wniosku bez umówionego spotkania lub wyznaczają takie spotkanie w trybie natychmiastowym.”.

Podczas ustalania terminu spotkania, w kontekście wykonania art. 7 ust. 3 Umowy, należy wziąć pod uwagę zgłoszoną przez wnioskodawcę potrzebę pilnego uzyskania wizy. O ewentualnym skróceniu czasu na podjęcie decyzji w sprawie wniosku wizowego decyduje urzędnik konsularny.

2.1.3. Opuszczenie kraju w przypadku utraty lub kradzieży dowodu tożsamości

Art. 8 Umowy stanowi:

„Obywatel Unii Europejskiej lub Republiki Azerbejdżanu, który zgubił swój dowód tożsamości lub któremu taki dokument skradziono podczas pobytu na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich, może opuścić terytorium Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich na podstawie ważnego dowodu tożsamości upoważniającego do przekroczenia granicy, wydanego przez misję dyplomatyczną lub urząd konsularny danego państwa członkowskiego lub Republiki Azerbejdżanu, bez konieczności posiadania wizy lub innego rodzaju upoważnienia.И.

W przypadku utraty lub kradzieży dowodu tożsamości ważny dowód tożsamości uprawniający posiadacza wizy do przekroczenia granicy wydany przez misję dyplomatyczną lub urząd konsularny będzie wystarczającą podstawą do opuszczenia terytorium Republiki Azerbejdżanu lub strefy Schengen. Władze państwa przyjmującego nie mogą wymagać od posiadacza wizy lub urzędu konsularnego żadnych innych dokumentów, zezwoleń ani wszelkiego rodzaju formalności.

2.1.4. Przedłużenie okresu ważności wizy w wyjątkowych okolicznościach

Art. 9 Umowy stanowi:

„Obywatelom Unii Europejskiej i Republiki Azerbejdżanu, którzy z powodu siły wyższej nie mogą opuścić terytorium Republiki Azerbejdżanu lub terytorium państw członkowskich przed upływem terminu ważności wizy, okres ważności wydanej wizy lub długość pobytu na podstawie wydanej wizy przedłuża się nieodpłatnie zgodnie z przepisami prawa Republiki Azerbejdżanu lub państwa członkowskiego, w którym przebywają, na czas niezbędny dla przywrócenia możliwości powrotu do państwa zamieszkania.”.

W odniesieniu do przedłużenia ważności wizy w przypadku uzasadnionych powodów osobistych, w przypadku gdy posiadacz wizy nie może opuścić terytorium państwa członkowskiego przed datą wskazaną na naklejce wizowej, stosuje się przepisy art. 33 kodeksu wizowego w zakresie, w jakim są one zgodne z Umową. Jednakże na mocy Umowy w przypadku działania siły wyższej lub z powodów humanitarnych przedłużenie ważności wizy odbywa się bezpłatnie.

W przypadku Republiki Azerbejdżanu do kwestii dotyczących przedłużania okresu pobytu czasowego cudzoziemców na terytorium tego kraju zastosowanie ma kodeks migracyjny.

Decyzja w sprawie przedłużenia okresu pobytu czasowego cudzoziemców na terytorium Republiki Azerbejdżanu stanowi oficjalny dokument uprawniający obcokrajowców do pobytu czasowego w tym kraju.

Cudzoziemcy, którym przedłużono okres pobytu czasowego w Republice Azerbejdżanu, będą mogli ją opuścić na przejściach granicznych, po okazaniu paszportu lub innego dokumentu upoważniającego do przekroczenia granicy oraz decyzji w sprawie przedłużenia okresu pobytu czasowego.

2.2. Zasady, które mają zastosowanie do niektórych kategorii osób ubiegających się o wizę

2.2.1. Dokumenty potwierdzające cel podróży

W przypadku wszystkich kategorii osób wymienionych w art. 4 ust. 1 Umowy wymagane są wyłącznie wskazane dokumenty potwierdzające cel podróży. Jak określono w art. 4 ust. 3 Umowy, nie wymaga się żadnego innego uzasadnienia, zaproszenia ani zatwierdzenia dotyczącego celu podróży.

Nie oznacza to jednak zwolnienia z wymogu osobistego stawiennictwa w celu złożenia wniosku wizowego lub dokumentów uzupełniających dotyczących środków utrzymania.

Jeśli w poszczególnych przypadkach pojawią się wątpliwości co do autentyczności dokumentu potwierdzającego cel podróży, na mocy art. 21 ust. 8 kodeksu wizowego oraz kodeksu migracyjnego Republiki Azerbejdżanu, osoba ubiegająca się o wizę może zostać wezwana na dodatkową rozmowę w ambasadzie lub konsulacie, tematem której może być rzeczywisty cel podróży lub zamiar powrotu. W takich indywidualnych przypadkach osoba ubiegająca się o wizę może dobrowolnie przedstawić dodatkowe dokumenty lub też ich dostarczenia może w drodze wyjątku zażądać urzędnik konsularny. Takie praktyki nie mogą być jednak stosowane w sposób systematyczny i będą ściśle monitorowane przez Wspólny Komitet.

Co do zasady, wraz z wnioskiem wizowym należy złożyć oryginał dokumentu wymaganego na mocy art. 4 ust. 1 Umowy. Konsulat może jednak rozpocząć rozpatrywanie wniosku wizowego na podstawie faksymile lub kopii dokumentu. Pomimo tego konsulat może zażądać przedłożenia oryginału dokumentu w przypadku pierwszego wniosku wizowego, jak również w przypadkach indywidualnych, co do których istnieją wątpliwości.

W przypadku osób należących do kategorii niewymienionych w art. 4 Umowy (na przykład turystów) nadal stosuje się ogólne zasady dotyczące dokumentów potwierdzających cel podróży. To samo odnosi się do dokumentów dotyczących zgody rodziców na podróż dzieci poniżej 18 roku życia.

W odniesieniu do zagadnień, które nie są objęte Umową, takich jak uznawanie dokumentów podróży, gwarancje odnośnie do powrotu i wystarczające środki utrzymania stosuje się przepisy dorobku Schengen oraz prawo krajowe.

Art. 4 ust. 1 Umowy stanowi:

„1. W odniesieniu do niżej wymienionych kategorii obywateli Unii i Republiki Azerbejdżanu za wystarczające uznaje się następujące dokumenty uzasadniające cel podróży na terytorium drugiej Strony:

- a) w przypadku bliskich krewnych – współmałżonków, dzieci (w tym przysposobionych), rodziców (w tym opiekunów), dziadków i wnuków – odwiedzających obywateli Unii Europejskiej legalnie zamieszkujących na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub obywateli Republiki Azerbejdżanu legalnie zamieszkujących w państwach członkowskich lub obywateli Unii Europejskiej zamieszkujących na terytorium państwa członkowskiego, którego są obywatelami, lub obywateli Republiki Azerbejdżanu zamieszkujących na terytorium Republiki Azerbejdżanu:
 - pisemny wniosek osoby przyjmującej;”.

Autentyczność podpisu osoby zapraszającej musi zostać potwierdzona przez właściwy organ zgodnie z przepisami krajowymi państwa zamieszkania. Zaproszenie powinno być zatwierdzone przez właściwe organy.

Niniejszy przepis ma również zastosowanie do członków rodziny pracowników zatrudnionych w misjach dyplomatycznych i konsulatach przebywających w celu złożenia wizyty rodzinnej do 90 dni na terytorium państw członkowskich lub Republiki Azerbejdżanu z wyjątkiem konieczności przedłożenia dowodu legalnego pobytu i więzów rodzinnych.

„b) bez uszczerbku dla art. 10, w przypadku członków oficjalnych delegacji, w tym stałych członków takich delegacji, którzy na oficjalne zaproszenie skierowane do państw członkowskich, Unii Europejskiej lub Republiki Azerbejdżanu uczestniczą w oficjalnych spotkaniach, konsultacjach, negocjacjach lub programach wymiany, a także w wydarzeniach organizowanych na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub jednego z państw członkowskich przez organizacje międzyrządowe:

- pismo sporządzone przez właściwy organ państwa członkowskiego lub Republiki Azerbejdżanu lub przez instytucję Unii Europejskiej, potwierdzające, że wnioskodawca jest członkiem ich delegacji, względnie stałym członkiem ich delegacji, udającej się na terytorium drugiej Strony w celu wzięcia udziału w jednej z wyżej wymienionych imprez, wraz z kopią oficjalnego zaproszenia;”.

Imię i nazwisko osoby ubiegającej się o wizę musi być podane w piśmie wydanym przez właściwy organ, potwierdzającym, że ta osoba jest członkiem delegacji udającej się na terytorium drugiej strony w celu wzięcia udziału w oficjalnym spotkaniu. Nie jest konieczne podawanie imienia i nazwiska tej osoby w oficjalnym zaproszeniu do udziału w spotkaniu, chociaż może to mieć miejsce w przypadku, w którym oficjalne zaproszenie jest skierowane do konkretnej osoby.

Przepis ten ma zastosowanie do członków oficjalnych delegacji niezależnie od rodzaju paszportu, jakim dysponują (paszport służbowy lub paszport zwykły).

„c) w przypadku przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji branżowych:

- pisemny wniosek sporządzony przez przyjmującą osobę prawną lub spółkę, organizację lub biuro bądź oddział takiej osoby prawnej lub spółki, władze państwowe lub lokalne Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich lub komitety organizacyjne wystaw, konferencji i sympozjów handlowych oraz przemysłowych mających miejsce na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub jednego z państw członkowskich, zatwierdzony przez właściwe organy zgodnie z przepisami krajowymi;”.

Ponadto krajowy rejestr działalności gospodarczej wyda dokument potwierdzający istnienie organizacji przedsiębiorców.

„d) w przypadku kierowców przewożących ładunki w ruchu międzynarodowym i świadczących usługi transportu pasażerskiego między terytoriami Republiki Azerbejdżanu i państw członkowskich pojazdami zarejestrowanymi w państwach członkowskich lub w Republice Azerbejdżanu:

- pisemny wniosek sporządzony przez krajową spółkę lub stowarzyszenie (związek) przewoźników Republiki Azerbejdżanu lub przez krajowe stowarzyszenia przewoźników państw członkowskich zajmujących się międzynarodowym transportem drogowym, w którym podaje się cel, trasę, czas trwania i częstotliwość przejazdów;”.

Stowarzyszeniem właściwym do wydania pisemnego wniosku jest krajowe stowarzyszenie w kraju pochodzenia kierowcy. Pisemne wnioski mogą również wydawać regionalne lub inne oddziały stowarzyszeń krajowych z państw członkowskich.

- „e) w przypadku uczniów, studentów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz towarzyszących im nauczycieli, którzy odbywają podróż w celu podjęcia nauki lub odbycia szkoleń, w tym w ramach programów wymiany oraz innych działań szkolnych:
- pisemny wniosek lub zaświadczenie o wpisaniu na listę uczniów/studentów, sporządzone przez przyjmujący uniwersytet, akademię, instytut, kolegium bądź szkołę, lub legitymacja uczniowska/studencka bądź zaświadczenie z kursów, na które uczęszczać będzie dana osoba;”.

Legitymację uczniowską lub studencką można uznać za uzasadnienie celu podróży jedynie w przypadku, gdy została wystawiona przez przyjmujący uniwersytet, kolegium lub szkołę, w których mają odbywać się studia lub szkolenie.

- „f) w przypadku osób biorących udział w działaniach naukowych, akademickich, kulturalnych lub artystycznych, w tym programach uniwersyteckich i innych programach wymiany:
- pisemny wniosek sporządzony przez organizację przyjmującą uczestnika tych działań;
- g) w przypadku dziennikarzy i członków ekipy technicznej towarzyszących im w celach zawodowych:
- zaświadczenie lub inny dokument wydany przez organizację zawodową lub pracodawcę osoby ubiegającej się o wizę, stanowiący dowód na to, że dana osoba jest zawodowym dziennikarzem, i zaświadczaający, że cel podróży wiąże się z zadaniem dziennikarskim, lub stanowiący dowód na to, że dana osoba jest członkiem ekipy technicznej towarzyszącej dziennikarzowi w celach zawodowych;”.

Kategoria ta nie obejmuje dziennikarzy pracujących jako wolni strzelcy ani ich asystentów.

Należy przedstawić zaświadczenie lub inny dokument wydany przez dziennikarską organizację zawodową lub pracodawcę osoby ubiegającej się o wizę, stanowiący dowód na to, że dana osoba jest zawodowym dziennikarzem lub osobą towarzyszącą mu w celach zawodowych oraz zaświadczający, że cel podróży wiąże się z zadaniem dziennikarskim lub pomocą w realizacji takiego zadania.

„h) w przypadku uczestników międzynarodowych imprez sportowych i osób im towarzyszących w celach zawodowych:

- pisemny wniosek sporządzony przez organizację przyjmującą, właściwe organy, krajowe federacje sportowe państw członkowskich lub Republiki Azerbejdżanu lub też Narodowy Komitet Olimpijski Republiki Azerbejdżanu lub narodowe komitety olimpijskie państw członkowskich;”.

Wykaz osób towarzyszących w przypadku międzynarodowych imprez sportowych będzie ograniczony do osób towarzyszących sportowcom w celach zawodowych: trenerów, masażystów, menadżerów, personelu medycznego oraz szefa klubu sportowego. Kibiców nie uznaje się zatem za osoby towarzyszące.

„i) w przypadku uczestników oficjalnych programów wymiany organizowanych przez miasta partnerskie:

- pisemny wniosek sporządzony przez kierowników administracji/burmistrzów tych miast lub władze gminne;”.

Kierownikiem administracji lub burmistrzem miasta lub innym organem gminnym właściwym do wydania pisemnego wniosku jest kierownik administracji lub burmistrz miasta przyjmującego lub inny organ gminy, na terenie których mają się odbyć działania w ramach partnerstwa. Kategoria ta obejmuje jedynie uznane programy partnerstwa.

- „j) w przypadku osób podróżujących w celach medycznych i – w razie konieczności – osób im towarzyszących:
- dokument urzędowy wystawiony przez daną instytucję medyczną, poświadczający konieczność objęcia danej osoby opieką medyczną w tej instytucji, konieczność obecności osoby towarzyszącej oraz dowód posiadania wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów leczenia;”.

Należy przedstawić dokument wystawiony przez instytucję medyczną poświadczający trzy elementy (konieczność objęcia danej osoby opieką medyczną w tej instytucji, konieczność obecności osoby towarzyszącej oraz dowód posiadania wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów leczenia, np. dowód przedpłaty).

- „k) w przypadku przedstawicieli wolnych zawodów biorących udział w międzynarodowych wystawach, konferencjach, sympozjach, seminariach lub innych podobnych imprezach, które odbywają się na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich:

- pisemny wniosek sporządzony przez organizację przyjmującą, zawierający potwierdzenie, że dana osoba uczestniczy w imprezie;
- l) w przypadku przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego, którzy odbywają podróż w celu odbycia szkoleń, wzięcia udziału w seminariach i konferencjach, w tym w ramach programów wymiany:
- pisemny wniosek wydany przez organizację przyjmującą, zaświadczenie potwierdzające, że dana osoba reprezentuje organizację społeczeństwa obywatelskiego i zaświadczenie o założeniu takiej organizacji z odpowiedniego rejestru, sporządzone przez organ państwowy zgodnie z przepisami krajowymi;”.

Należy przedstawić dokument wystawiony przez organizację społeczeństwa obywatelskiego potwierdzający, że osoba ubiegająca się o wizę reprezentuje daną organizację.

Indywidualni członkowie organizacji społeczeństwa obywatelskiego nie są objęci Umową.

„m) w przypadku krewnych podróżujących w celu wzięcia udziału w ceremonii pogrzebowej:

- dokument urzędowy potwierdzający fakt zgonu oraz potwierdzenie pokrewieństwa lub innego związku łączącego wnioskodawcę z pochowanym;

n) w przypadku osób pragnących odwiedzić cmentarz wojskowy lub cywilny:

- dokument urzędowy potwierdzający istnienie i fakt utrzymywania grobu, a także pokrewieństwo lub inny związek łączący wnioskodawcę z pochowanym.”.

Umowa nie określa szczegółowo, czy wspomniany wyżej oficjalny dokument powinien zostać wydany przez organy państwa, w którym znajduje się miejsce pochówku, czy też organy państwa, w którym zamieszkuje osoba pragnąca odwiedzić to miejsce. Należy przyjąć, iż taki dokument urzędowy mogą wydać właściwe organy obu państw.

Należy przedstawić wspomniany wyżej oficjalny dokument potwierdzający istnienie i fakt utrzymywania grobu oraz pokrewieństwo lub inny związek łączący osobę ubiegającą się o wizę z pochowanym.

Umowa nie tworzy żadnych nowych przepisów dotyczących odpowiedzialności w odniesieniu do osób fizycznych lub prawnych wydających pisemne wnioski.

W odniesieniu do sfałszowanych wniosków zastosowanie mają odpowiednie przepisy unijne lub krajowe.

2.2.2. Wydawanie wiz wielokrotnego wjazdu

W przypadkach, gdy osoba ubiegająca się o wizę jest zmuszona do częstego lub regularnego podróżowania na terytorium państw członkowskich lub Republiki Azerbejdżanu, możliwe jest wydawanie wiz krótkoterminowych na kilka wizyt, pod warunkiem że łączny czas trwania tych wizyt nie przekracza 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu.

Art. 5 Umowy stanowi:

- „1. Misje dyplomatyczne oraz urzędy konsularne państw członkowskich i Republiki Azerbejdżanu wydają wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności pięciu lat następującym kategoriom obywateli:
- a) współmałżonkom, dzieciom (w tym przysposobionym), poniżej 21. roku życia lub pozostającym na utrzymaniu, rodzicom (w tym opiekunom), odwiedzającym obywateli Unii Europejskiej legalnie zamieszkujących na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub obywateli Republiki Azerbejdżanu legalnie zamieszkujących na terytorium państw członkowskich lub obywateli Unii Europejskiej zamieszkujących na terytorium państwa członkowskiego, którego są obywatelami, lub obywateli Republiki Azerbejdżanu zamieszkujących na terytorium Republiki Azerbejdżanu;

- b) stałym członkom oficjalnych delegacji, którzy na oficjalne zaproszenie wystosowane do państw członkowskich, Unii Europejskiej lub Republiki Azerbejdżanu uczestniczą regularnie w spotkaniach, konsultacjach, negocjacjach lub programach wymiany, a także w imprezach organizowanych na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub jednego z państw członkowskich przez organizacje międzyrządowe.

W drodze odstępstwa od zdania pierwszego, w przypadkach gdy konieczność lub zamiar częstego lub regularnego podróżowania są wyraźnie ograniczone do krótszego okresu, okres ważności wizy wielokrotnego wjazdu ogranicza się do tego okresu, w szczególności gdy:

- w przypadku osób wymienionych w lit. a) – okres ważności zezwolenia na legalny pobyt obywateli Republiki Azerbejdżanu legalnie zamieszkujących w jednym z państw członkowskich lub obywateli Unii legalnie zamieszkujących w Republice Azerbejdżanu;
- w przypadku osób wymienionych w lit. b) – okres ważności statusu stałego członka oficjalnej delegacji

jest krótszy niż pięć lat.”.

Biorąc pod uwagę status zawodowy tych kategorii osób lub ich pokrewieństwo z obywatelem Republiki Azerbejdżanu zamieszkującym legalnie na terytorium jednego z państw członkowskich, obywatelem Unii zamieszkującym legalnie na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub z obywatelem Unii zamieszkującym w państwie członkowskim, którego jest obywatelem, uzasadnione jest przyznanie im wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności wynoszącym do pięciu lat lub ograniczonym do końca kadencji lub ich legalnego pobytu, jeżeli wynoszą one mniej niż pięć lat.

W przypadku osób objętych zakresem stosowania art. 5 ust. 1 lit. a) Umowy należy przedstawić dowód potwierdzający legalny pobyt osoby zapraszającej.

W przypadku osób objętych zakresem stosowania art. 5 ust. 1 lit. b) Umowy należy dostarczyć potwierdzenie statusu zawodowego i okresu kadencji.

Przepis ten nie ma zastosowania do osób objętych zakresem stosowania art. 5 ust. 1 lit. b) Umowy, jeżeli są one zwolnione z obowiązku wizowego na mocy Umowy, tzn. jeśli są one posiadaczami paszportów dyplomatycznych.

Jeśli jednak konieczność lub zamiar częstego lub regularnego odbywania podróży są wyraźnie ograniczone do krótszego okresu, ważność wizy wielokrotnego wjazdu ogranicza się do tego okresu.

- „2. Misje dyplomatyczne oraz urzędy konsularne państw członkowskich i Republiki Azerbejdżanu wydają wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności jednego roku następującym kategoriom obywateli, pod warunkiem że w roku poprzednim osoby takie otrzymały przynajmniej jedną wizę, z której skorzystały zgodnie z przepisami prawnymi dotyczącymi wjazdu do danego państwa i pobytu w nim:
- a) studentom i studentom podyplomowym, którzy odbywają regularne podróże w celu podjęcia nauki lub odbycia szkoleń, w tym w ramach programów wymiany;
 - b) dziennikarzom i członkom ekipy technicznej towarzyszącym im w celach zawodowych;
 - c) uczestnikom oficjalnych programów wymiany organizowanych przez miasta partnerskie;
 - d) kierowcom przewożącym ładunki w ruchu międzynarodowym i świadczącym usługi transportu pasażerskiego między terytoriami Republiki Azerbejdżanu i państw członkowskich pojazdami zarejestrowanymi w państwach członkowskich lub w Republice Azerbejdżanu;
 - e) osobom zmuszonym do odbywania regularnych podróży w celach medycznych i – w razie konieczności – osobom im towarzyszącym;
 - f) przedstawicielom wolnych zawodów biorącym udział w międzynarodowych wystawach, konferencjach, sympozjach, seminariach lub innych podobnych imprezach, którzy odbywają regularne podróże do państw członkowskich;

- g) przedstawicielom organizacji społeczeństwa obywatelskiego, którzy odbywają regularne podróże do Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich w celu odbycia szkoleń, wzięcia udziału w seminariach i konferencjach, w tym w ramach programów wymiany;
- h) osobom biorącym udział w działaniach naukowych, kulturalnych i artystycznych, w tym w programach uniwersyteckich i innych programach wymiany, odbywającym regularne podróże do Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich;
- i) uczestnikom międzynarodowych imprez sportowych i osobom im towarzyszącym w celach zawodowych;
- j) członkom oficjalnych delegacji, którzy na oficjalne zaproszenie wystosowane do państwa członkowskiego, Unii Europejskiej lub Republiki Azerbejdżanu uczestniczą regularnie w spotkaniach, konsultacjach, negocjacjach lub programach wymiany, a także w imprezach organizowanych na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich przez organizacje międzyrządowe;
- k) przedsiębiorcom i przedstawicielom organizacji branżowych, którzy odbywają regularne podróże do Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich.

W drodze odstępstwa od zdania pierwszego, w przypadkach gdy konieczność lub zamiar częstego lub regularnego podróżowania są wyraźnie ograniczone do krótszego okresu, okres ważności wizy wielokrotnego wjazdu ogranicza się do tego okresu.”.

Wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności jednego roku zasadniczo wydaje się osobom należącym do wyżej wymienionych kategorii osób ubiegających się o wizę, jeżeli w poprzednim roku (12 miesięcy) osoba ubiegająca się o wizę uzyskała co najmniej jedną wizę, z której skorzystała zgodnie z przepisami dotyczącymi wjazdu na terytorium danego kraju(-ów) i pobytu w nim (nich) (na przykład osoba ta nie przekroczyła okresu dozwolonego pobytu) oraz jeżeli istnieją powody ubiegania się o wizę wielokrotnego wjazdu.

W przypadkach gdy wydanie wizy o jednorocznym okresie ważności nie jest uzasadnione, na przykład jeżeli okres trwania programu wymiany jest krótszy niż jeden rok lub nie występuje konieczność podróżowania przez cały rok, okres ważności wizy będzie krótszy niż jeden rok, pod warunkiem że inne wymogi w odniesieniu do wydania wizy zostały spełnione.

- „3. Misje dyplomatyczne oraz urzędy konsularne państw członkowskich i Republiki Azerbejdżanu wydają wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności co najmniej dwóch lat i maksymalnie pięciu lat osobom należącym do kategorii wymienionych w ust. 2 niniejszego artykułu, pod warunkiem że w poprzednich dwóch latach osoby takie skorzystały z jednorocznych wiz wielokrotnego wjazdu zgodnie z przepisami prawnymi dotyczącymi wjazdu do danego państwa i pobytu w nim, chyba że konieczność lub zamiar częstego lub regularnego podróżowania są wyraźnie ograniczone do krótszego okresu, w którym to przypadku okres ważności wizy wielokrotnego wjazdu ogranicza się do tego okresu.
4. Całkowity czas pobytu osób, o których mowa w ust. 1–3 niniejszego artykułu, na terytorium państw członkowskich lub Republiki Azerbejdżanu nie może przekraczać 90 dni w każdym 180-dniowym okresie.”.

Wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności od minimum dwóch do maksymalnie pięciu lat wydaje się osobom należącym do kategorii osób ubiegających się o wizę, o których mowa w art. 5 ust. 2 Umowy, pod warunkiem że w poprzednich dwóch latach (24 miesiące) takie osoby skorzystały z dwóch jednorocznych wiz wielokrotnego wjazdu zgodnie z przepisami dotyczącymi wjazdu i pobytu na terytorium odwiedzanego państwa lub odwiedzanych państw oraz że powody ubiegania się o wizę wielokrotnego wjazdu są nadal aktualne. Należy zauważyć, że wiza o okresie ważności od minimum dwóch do maksymalnie pięciu lat wydawana jest wyłącznie w przypadku, gdy osobie ubiegającej się o wizę w ciągu dwóch poprzednich lat (24 miesięcy) wydano dwie wizy o ważności co najmniej jednego roku i osoba ta skorzystała z tych wiz zgodnie z przepisami dotyczącymi wjazdu i pobytu na terytorium odwiedzanego państwa lub odwiedzanych państw. Misje dyplomatyczne oraz urzędy konsularne będą podejmowały decyzje, na podstawie oceny każdego wniosku wizowego, dotyczące okresu ważności tych wiz – tj. od dwóch do pięciu lat.

Nie ma obowiązku wydawania wizy wielokrotnego wjazdu, jeżeli osoba ubiegająca się o nią nie skorzystała z poprzedniej wizy.

2.2.3. Posiadacze paszportów dyplomatycznych

Art. 10 Umowy stanowi:

„1. Obywatele Unii Europejskiej i Republiki Azerbejdżanu posiadający ważny paszport dyplomatyczny mogą wjechać na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich, opuścić to terytorium lub przejechać przez nie bez wizy.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, mogą pozostać na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub terytorium państw członkowskich bez wizy nie dłużej niż przez 90 dni w każdym 180-dniowym okresie.”.

Umowa nie obejmuje procedur delegowania dyplomatów do państw członkowskich.
Zastosowanie ma zwyczajowa procedura akredytacji.

III. WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE DOKUMENTÓW PODRÓŻY

We wspólnej deklaracji załączonej do Umowy strony postanawiają, że Wspólny Komitet powinien oceniać wpływ poziomu zabezpieczeń odpowiednich dokumentów podróży na funkcjonowanie Umowy. W tym celu strony zgodnie postanowiły regularnie informować się nawzajem o środkach podejmowanych, aby zapobiegać mnożeniu dokumentów podróży oraz rozwijać techniczne aspekty zabezpieczeń dokumentów podróży, a także o środkach dotyczących procesu personalizacji wydawania dokumentów podróży.

IV. DANE STATYSTYCZNE

Aby umożliwić Wspólnemu Komitetowi skuteczne monitorowanie wykonania Umowy, misje dyplomatyczne i urzędy konsularne państw członkowskich przedkładają Komisji co sześć miesięcy dane statystyczne. W miarę możliwości powinny one obejmować w rozbiciu na poszczególne miesiące:

- liczbę decyzji odmownych w sprawie wydania wizy;
- liczbę wydanych wiz wielokrotnego wjazdu;
- okres ważności wiz wielokrotnego wjazdu;
- liczbę wiz wydanych bez pobierania opłaty.